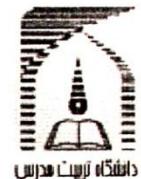

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

برگه

دانشکده علوم پایه

تاییدیه اعضای هیأت داوران حاضر در جلسه و فلک از رساله دکتری

آقای/خانم عطیه رضوانیان دانشجوی دکتری شیمی آلی رساله واحدی خود را با عنوان: سنتز وشناسائی حلقه های سه عضوی آزیدین و برخی از هتروسیکل های چند حلقه ای نیتروزن دار با استفاده از حدواسط های انانمین، آمینال و نیتروزن ایلید تحت شرایط واکنش های چند جزئی در تاریخ ۱۳۹۱/۷/۲ ارائه کردند. اعضای هیأت داوران نسخه نهایی این رساله را از نظر فرم و محتوا تایید کرده است و پذیرش آنرا برای تکمیل درجه دکتری پیشنهاد می کند.

اعضاي هيات داوران	نام و نام خانوادگي	رتبه علمي	امضاء
۱- استاد راهنمای	دکتر عبد العالی علیزاده	دانشیار	
۲- استاد ناظر داخلی	دکتر اکبر حیدری	استاد	
۳- استاد ناظر داخلی	دکتر عیسی یاوری	استاد	
۴- استاد ناظر خارجی	دکتر ایوب بازگیر	استاد	
۵- استاد ناظر خارجی	دکتر سعید بلاالی	استاد	
۶- نماینده تحصیلات تکمیلی	دکتر اکبر حیدری	استاد	

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ رساله‌ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر، حاصل رساله دکتری نگارنده در رشته شیمی آلی است که در سال ۱۳۹۱ در دانشکده علوم پایه دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی جناب آقای دکتر عبدالعلی علیزاده، مشاوره سرکار خانم/جناب آقای دکتر - از آن دفاع شده است.»

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه‌های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می‌تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر درعرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده ۵: دانشجو تعهد و قبول می‌کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می‌تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می‌دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تامین نماید.

ماده ۶: اینجانب **عطیه رضوانیان** دانشجوی رشته شیمی آلی مقطع دکتری تعهد فوق وضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می‌شوم.

نام و نام خانوادگی: عطیه رضوانیان

تاریخ و امضا: ۱۳۹۱/۷/۳

آیین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی و فناوری دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانشآموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهش‌های علمی که تحت عناوین پایان‌نامه، رساله و طرحهای تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد زیر را رعایت نمایند:

ماده ۱- حق نشر و تکثیر پایان‌نامه/ رساله و درآمدهای حاصل از آنها متعلق به دانشگاه می‌باشد ولی حقوق معنوی پدید آورندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲- انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی باید به نام دانشگاه بوده و با تایید استاد راهنمای اصلی، یکی از استادی راهنما، مشاور و یا دانشجو مسئول مکاتبات مقاله باشد. ولی مسئولیت علمی مقاله مستخرج از پایان‌نامه و رساله به عهده استاد راهنما و دانشجو می‌باشد.

تبصره: در مقالاتی که پس از دانشآموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳- انتشار کتاب، نرم افزار و یا آثار ویژه (اثری هنری مانند فیلم، عکس، نقاشی و نمایشنامه) حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی کلیه واحدهای دانشگاه اعم از دانشکده‌ها، مرکز تحقیقاتی، پژوهشکده‌ها، پارک علم و فناوری و دیگر واحدها باید با مجوز کتبی صادره از معاونت پژوهشی دانشگاه و براساس آئین نامه‌های مصوب انجام شود.

ماده ۴- ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه یافته‌ها در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵- این آیین‌نامه در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۸۷/۴/۱ در شورای پژوهشی و در تاریخ ۸۷/۴/۲۳ در هیأت رئیسه دانشگاه به تایید رسید و در جلسه مورخ ۸۷/۷/۱۵ شورای دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب در شورای دانشگاه لازم‌الاجرا است.

«اینجانب عطیه رضوانیان دانشجوی رشته شیمی آلی ورودی سال تحصیلی ۱۳۸۷ مقطع دکتری دانشکده علوم پایه متعهد می‌شوم کلیه نکات مندرج در آئین نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس را در انتشار یافته‌های علمی مستخرج از پایان‌نامه / رساله تحصیلی خود رعایت نمایم. در صورت تخلف از مفاد آئین نامه فوق الاشعار به دانشگاه وکالت و نمایندگی می‌دهم که از طرف اینجانب نسبت به لغو امتیاز اختراع بنام بنده و یا هر گونه امتیاز دیگر و تغییر آن به نام دانشگاه اقدام نماید. ضمناً نسبت به جبران فوری ضرر و زیان حاصله بر اساس برآورد دانشگاه اقدام خواهم نمود و بدینوسیله حق هر گونه اعتراض را از خود سلب نمودم»

تاریخ: ۱۳۹۱/۷/۳

دانشکده تربیت مدرس

دانشکده علوم پایه

رساله دوره دکتری شیمی (آلی)

عنوان

سنتر و شناسایی حلقه های سه عضوی آزیرین و برخی از هتروسیکل های چند
حلقه ای نیتروژن دار با استفاده از حدواتر های انامین، آمینال و نیتروژن ایلید
تحت شرایط واکنش های چند جزئی

نگارش
عطیه رضوانیان

استاد راهنما
دکتر عبدالعلی علیزاده

۱۳۹۱ مهر

شکر شایان نثار خدای مهربان
که توفیق را رفیق راهم ساخت تا این رساله را به پایان برسانم
و در کمال افتخار و امتنان تقدیم کنم به

مردان بی ادعای ایران زمین

شهیدان گمنام وطنم،
جانبازان و آزادگان صبوری که هر چه هستیم و هر چه داریم،
از همت والای ایشان و روح پیر مرادشان است

سپاس بیکران

بر همدلی و همراهی مادر دلسوز و مهربانم که دامان گهربارش لحظه‌های مهربانی را به من آموخت و بر دعای خیر پدر عزیزم که سجده‌ی ایثارش گل محبت را در وجودم پروراند.

بر تلاش‌های خالصانه استاد فرهیخته و فرزانه جناب آقای دکتر عبدالعلی علیزاده که همواره راهنمای و راه‌گشاییم در اتمام و اكمال رساله بودند.

بر استادان گرانمایه‌ای که در مراحل تدوین، تصحیح و داوری مرا یاری نمودند، آقایان دکتر عیسی یاوری، دکتر اکبر حیدری، دکتر سعید بلاطی و دکتر ایوب بازگیر، آنان که در راه کسب دانش و معرفت همواره راهنماییم بوده‌اند.

بر محبت بی‌انتهای خواهرم عاطفه و حمایت‌های بی‌دریغ برادرم امیر...

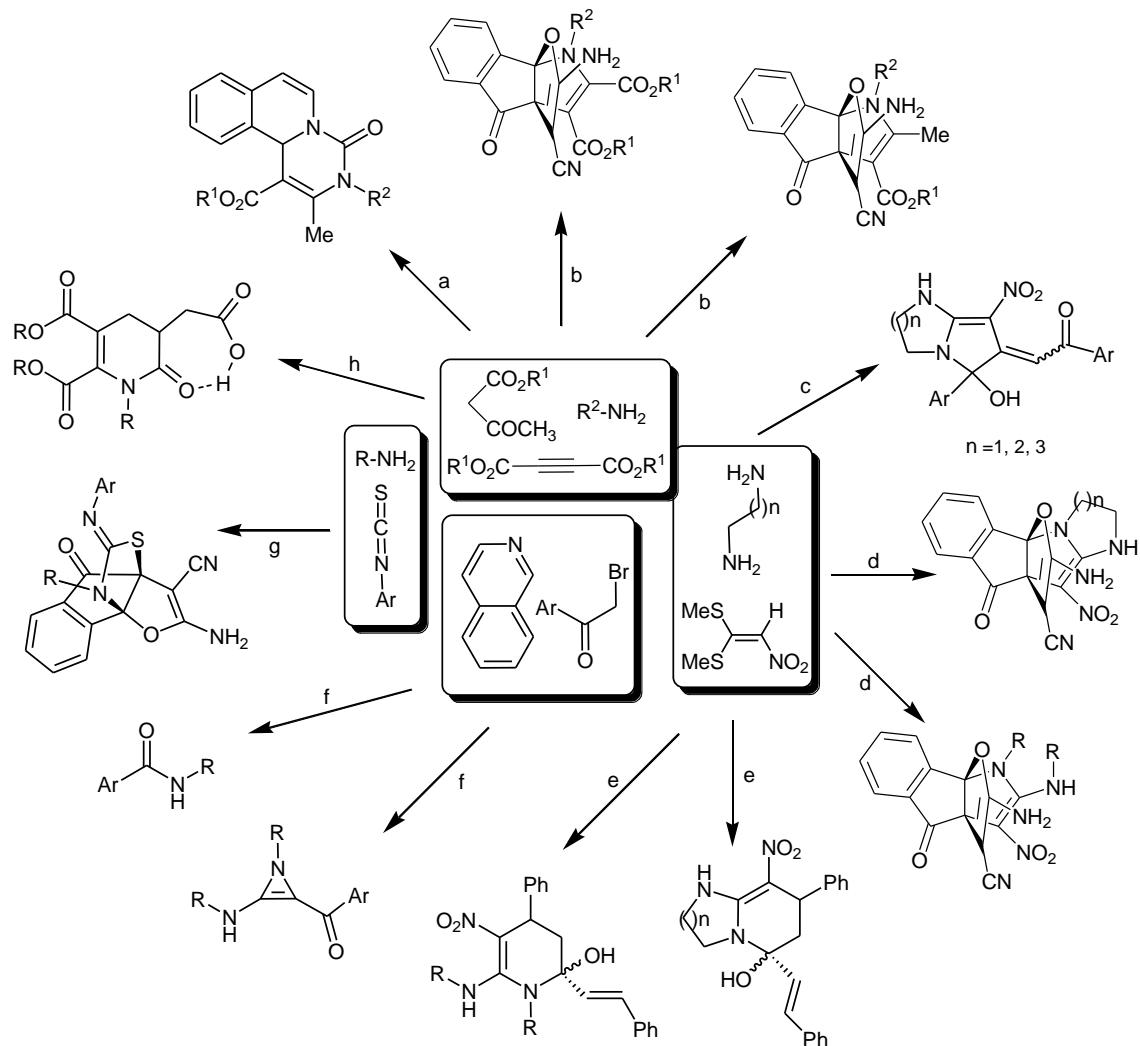
و

بر دوستان عزیزم در آزمایشگاه تحقیقاتی دکتر علیزاده که بی‌شمار است دوستی و همراهی روزافزونشان.

الها، به من کمک کن تا بتوانم ادای دین کنم و به خواسته‌ی آنان جامه‌ی عمل بپوشانم، پروردگارا، حسن عاقبت، سلامت و سعادت را برای آنان مقدر نما.

الهی آمين

چکیده

a) diphenylphosphine oxide, isoquinoline, dry CH_2Cl_2 , 3 h, r.t.

b) malononitrile, ninhydrin, H_2O , 2 h, r.t.

c) diaroylacetylene, EtOH , 6 h

d) malononitrile, ninhydrin, EtOH , 12 h, r.t.

e) dibenzylideneacetone, MeCN , reflux, 8 h

f) N,N -Dialkylcarbodiimides, MeCN , 6 h, r.t.

g) malononitrile, ninhydrin, EtOH , 8 h, r.t.

h) itaconic anhydride, solvent-free, 5 h, r.t.

پژوهش های انجام شده در این رساله شامل ارائه روش های نوین و کارآمد برای سنتز برخی از مهم ترین هتروسیکل های نیتروژن دار تک و یا چند حلقه ای بر مبنای تهیه و استفاده از حدواتسط های دو عاملی انامین، کتن آمینال و نمک های ایزوکینولین تحت شرایط واکنش های چند جزئی می باشد که بر اساس نوع و تنوع محصولات در شش فصل کلی ارائه شده است. در فصل اول در رابطه با

ساختار، اهمیت بکارگیری این حدواسط‌های دوعلاملی و برخی از مهمترین واکنش‌های آلی این ترکیبات مطالبی ارائه شده است. در فصل دوم به سنتز پیریمیدو [۱-a] ایزوکینولین‌ها تحت شرایط ملایم و بدون کاتالیست از طریق به دام انداختن نمک ایزوکینولین دی‌فسن توسط حدواسط انامینی پرداخته شده است.

فصل سوم شامل سنتز جذاب و گستردگی سیستم‌های [۳,۳,۳] پروپلانی از واکنش انواع حدواسط‌های دی‌نوکلئوفیلی به صورت درجا با محصول نوناگل نین‌هیدرین و مالونونیتریل می‌باشد که در سه بخش مجزا گزارش می‌شود. در بخش اول این فصل، سنتز شیمی گزین آزا [۳,۳,۳] [پروپلان‌های پراستخلاف بر مبنای انامینون‌ها در حلال آب، بخش دوم، سنتز دی‌آزا [۳,۳,۳]] پروپلان‌های جوش خورده با استفاده از کتن‌آمینال‌ها و بخش سوم، سنتز اکسا، آزا [۳,۳,۳] پروپلان‌ها با اسکلت تیازولینی از طریق تولید تیواوره‌های نامتقارن آورده شده است. شیمی و ناحیه گزینی بسیار بالای این واکنش‌ها با استفاده از بررسی طیف‌های اسپکتروسکوپی و آنالیز X-ray تعیین شده است. شایان ذکر است که طبق مطالعات انجام شده، تا کنون هیچ روش سنتزی برای تهیه این دسته از پروپلان‌ها گزارش نشده است.

تهیه کتن‌آمینال‌های مختلف از دی‌آمین‌ها و نیتروکتن دی‌تیواستال به عنوان حدواسط کاربردی ضمن واکنش آن با پذیرنده‌های مایکل منجر به سنتز چند گروه مهم و با ارزش از هتروسیکل‌های دو حلقه‌ای با دو اتم نیتروژن می‌شود که در فصل چهارم در دو بخش به آن پرداخته شده است. بدین ترتیب که از واکنش این حدواسط با دی‌آروئیل استیلن و دی‌بنزال استون به ترتیب هتروسیکل‌های دو حلقه‌ای دو نیتروژنه با اسکلت پیرولی و پیریدینولی سنتز می‌شوند. در فصل پنجم، بنزوآمیدها و حلقه‌ای آزیرینی از طریق به دام انداختن ایلید ایزوکینولین-فناسیل برماید توسط کربودی‌ایمید برای اولین بار سنتز می‌شوند. در نهایت در فصل ششم یک سنتز سبز برای تتراهیدرو-

۲-پیریدون ها با به کارگیری واکنش سه جزئی آمین، دیالکل استیلن دی کربوکسیلات و ایتاکونیک آنیدرید بدون استفاده از حلal ارائه شده است.

كلمات كليدي: هتروسيكل هاي چند حلقه اي دو نيتروژنه، انامين، كتن آمينال، نمك ايزوكينولين، واکنش های چند جزئی، تک ظرفی، پیريميدو ايزوكينولين، آزا [۳,۳,۳] پروپلان، ناحيه گزین، نيتروكتن دی تيواستال، پيريدينول هاي جوش خورده، دی آروئيل استیلن، دی بنزال استون، آزيرين،

۲-پیریدون

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: معرفی و مروری بر تاریخچه، کاربردها و روش‌های سنتزی آنامین‌ها، کتن آمینال‌ها و نمک‌های ایزوکینولین	۱
۱-۱- شیمی آنامین‌ها	۲
۱-۱-۱- تاریخچه، ساختار و کاربردهای آنامین‌ها	۵
۱-۱-۲- انواع روش‌های سنتزی آنامین‌ها	۹
۱-۱-۳- برخی از مهمترین واکنش‌های آنامین‌ها	۱۴
۱-۲- شیمی کتن آمینال‌ها	۱۴
۱-۲-۱- تاریخچه، ساختار و کاربردهای کتن آمینال‌ها	۱۷
۱-۲-۲- انواع روش‌های سنتزی کتن آمینال‌ها	۲۴
۱-۲-۳- برخی از مهمترین واکنش‌های کتن آمینال‌ها	۲۶
۱-۳- شیمی نمک‌های ایزوکینولین	۲۶
۱-۳-۱- سنتز نمک‌های ایزوکینولین	۲۷
۱-۳-۲- برخی از مهمترین واکنش‌های نمک‌های ایزوکینولین	۳۱
فصل دوم: سنتز چهار جزئی و جدید پیریمیدو ایزوکینولین‌ها بر مبنای آنامینون	۳۱
۲-۱- اهمیت پیریمیدو ایزوکینولین‌ها	۳۲
۲-۲- برخی از روش‌های سنتزی پیریمیدو ایزوکینولین‌ها	۳۳
۲-۳- ارائه یک روش سنتزی جدید و کارآمد برای پیریمیدو ایزوکینولین‌ها	۳۵
۴-۲- بحث و نتیجه گیری	۴۰

۱۱۳	۵-۲- مواد و دستگاه های شیمیایی.....
۱۱۴	۶-۲- ایمنی حلال ها.....
۱۱۵	۷-۲- روش تهیه، اطلاعات طیفی و طیف های اسپکتروسکوپی ترکیبات پیریمیدو [۱-a] ایزوکینولین-۱-کربوکسیلات ۱۰.....
۱۱۵	۷-۲-۱- روش عمومی تهیه پیریمیدو [۱-a] ایزوکینولین ۱۰ (برای مثال ۱۰a).....
۱۱۵	۷-۲-۲- اطلاعات طیفی ترکیبات ۱۰a-f.....
۴۹	۷-۲-۳- طیف های اسپکتروسکوپی a.....

فصل سوم : سنتز گسترده و مکان گزین انواع [۳,۳,۳] پروپلان های هتروسیکل

۵۱	با استفاده از سه واکنش چهار جزئی مدرن .....
۵۲	۱-۳- اهمیت سیستم های پروپلانی .....
۵۴	۲-۳- برخی از مهمترین روش های سنتزی پروپلان ها.....
۵۸	۳-۳- ارائه یک روش سنتزی سبز، نوین و کاملاً ناحیه گزین برای آزا [۳,۳,۳] پروپلان ها بر مبنای آنامینون ها.....
۶۳	۴-۳- بحث و نتیجه گیری .....

بخش دوم

۶۷	۵-۳- ارائه یک روش سنتزی جدید برای آزا [۳,۳,۳] پروپلان های جوش خورده بر مبنای کتن آمینال ها.....
۶۹	۶-۳- بحث و نتیجه گیری .....

بخش سوم

۷۳	۷-۳- ارائه یک روش سنتزی شیمی و ناحیه گزین برای اکسا، آزا [۳,۳,۳] پروپلان ها با اسکلت تیازینی بر مبنای تیواوره های نامقarn.....
۷۶	۸-۳- بحث و نتیجه گیری .....

۳-۹-۳- روشن تهیه، اطلاعات طیفی و طیف‌های اسپکتروسکوپی ترکیبات آزا [۳,۳,۳] پروپلان	۸۰	۲۱ و ۱۹
۱-۹-۳- روشن عمومی تهیه ترکیبات آزا [۳,۳,۳] پروپلان ۱۹ و ۲۱ (برای مثال ۱۹g)	۸۰	
۲-۹-۳- اطلاعات طیفی ترکیبات j -۱۹a-d و ۲۱a-d	۸۰	
۳-۹-۳- طیف‌های اسپکتروسکوپی ترکیبات ۱۹g و ۲۱d	۸۷	
۱۰-۳- روشن تهیه، اطلاعات طیفی و طیف‌های اسپکتروسکوپی ترکیبات دی آزا [۳,۳,۳]	۹۱	
پروپلان‌های جوش خورده ۳۰ و ۳۱		۳۱
۱-۱۰-۳- روشن عمومی تهیه دی آزا [۳,۳,۳] پروپلان‌های ۳۰ و ۳۱ (برای مثال ۳۰e)	۹۱	
۲-۱۰-۳- اطلاعات طیفی ترکیبات ۳۰a-f و ۳۱a-b	۹۱	
۳-۱۰-۳- طیف‌های اسپکتروسکوپی ترکیب ۳۰e	۹۶	
۱۱-۳- روشن تهیه، اطلاعات طیفی و طیف‌های اسپکتروسکوپی ترکیبات تیا، اکسا، آزا [۳,۳,۳]	۹۸	
[پروپلان با اسکلت تیازولینی ۳۹]		۳۹
۱-۱۱-۳- روشن عمومی تهیه تیا، اکسا، آزا [۳,۳,۳] پروپلان ۳۹ (برای مثال ۳۹g)	۹۸	
۲-۱۱-۳- اطلاعات طیفی ترکیبات ۳۹a-k	۹۸	
۳-۱۱-۳- طیف‌های اسپکتروسکوپی ترکیب ۳۹g	۱۰۴	
فصل چهارم : سنتز جدید سیستم‌های دوحلقه‌ای با دو اتم نیتروژن		
(پیروول و پیریدون‌های جوش خورده) با استفاده از کتن آمینال‌ها ۱۰۶		
۱-۴- اهمیت هتروسیکل‌های پیروولی جوش خورده	۱۰۷	
۲-۴- برخی از روش‌های سنتزی پیروول‌های جوش خورده	۱۰۸	
بخش اول		

۳-۴- ارائه روشی دیاستروگزین و جدید برای سنتز ۳,۲-دی‌هیدرو-۱H-پیرولو[۱,۲-a]ایمیدازول، پیرولو [۱,۲-a] پیریمیدین و پیرولو [۱,۲-a] دیازپین ها.....	۱۱۰
۴-۴- بحث و نتیجه گیری.....	۱۱۳

بخش دوم

۴-۵- ارائه روشی نوین و برای سنتز انواع پیریدینول های دوحلقه ای و تک حلقه ای پر استخلاف.	۱۱۷
۴-۶- بحث و نتیجه گیری.....	۱۱۹
۴-۷- روش تهیه، اطلاعات طیفی و طیف های اسپکتروسکپی ترکیبات پیرولو[۱,۲-a] ایمیدازول ۵، پیرولو [۱,۲-a] پیریمیدین ۶ و پیرولو [۱,۲-a] دیازپین ۷	۱۲۳
۴-۸- روش عمومی تهیه ترکیبات ۵، ۶ و ۷ (برای مثال ۵a)	۱۲۳
۴-۹- اطلاعات طیفی ترکیبات ۵a-d ، ۶a-d و ۷a-b	۱۲۳
۴-۱۰- طیف های اسپکتروسکپی ترکیب ۵a و ۷b	۱۳۰

۴-۱۱- روش تهیه، اطلاعات طیفی و طیف های اسپکتروسکپی ترکیبات دو حلقه ای دو نیتروژنه با اسکلت پیریدینولی ۱۳ و ۱۴	۱۳۴
۴-۱۲- روش تهیه ترکیبات ۱۳ و ۱۴ (برای مثال ۱۳c)	۱۳۴
۴-۱۳- اطلاعات طیفی ترکیبات ۱۳a-d و ۱۴a-d	۱۳۴
۴-۱۴- طیف های اسپکتروسکپی ترکیب ۱۳c	۱۴۰

فصل پنجم: سنتز جدید ۱H-آزیرین و بنزآمید با استفاده از نمک های ایزوکینولین..... ۱۴۳

۵-۱- اهمیت آزیرین ها.....	۱۴۴
۵-۲- برخی از مهمترین روش های سنتزی آزیرین و آزیریدین.....	۱۴۷
۵-۳- ارائه یک روش سنتزی جدید، ساده و تک ظرفی برای ۱H-آزیرین ها و بنزآمید ها	۱۵۰
۵-۴- بحث و نتیجه گیری.....	۱۵۳

۵-۵-۵- روش تهیه، اطلاعات طیفی و طیف های اسپکتروسکپی ترکیبات H-آزیرین و بنزوآمید ۱۷ و ۱۹	۱۵۷
۱-۵-۵- روش عمومی تهیه ترکیبات ۱۷ و ۱۹ (برای مثال ۱۷a)	۱۵۷
۲-۵-۵- اطلاعات طیفی ترکیبات ۱۷ a-e و ۱۹a-b	۱۵۷
۳-۵-۵- طیف های اسپکتروسکپی ترکیبات ۱۷a و ۱۹b	۱۶۱

فصل ششم: سنتز سبز و جدید تتراهیدرو-۲-پیریدون ها بر مبنای آنامینون ها

در شرایط بدون حلال	۱۶۴
۱-۶- اهمیت ۲-پیریدون ها	۱۶۶
۲-۶- برخی از روش های سنتزی ۲-پیریدون ها	۱۶۷
۳-۶- ارائه یک روش سنتزی تک ظرفی و جدید برای تتراهیدرو-۲-پیریدون ها	۱۶۹
۴-۶- بحث و نتیجه گیری	۱۷۱
۵-۶- روش تهیه، اطلاعات طیفی و طیف های اسپکتروسکپی ترکیبات تتراهیدرو-۲-پیریدون ۳	۱۷۳
۱-۵-۶- روش عمومی تهیه ۴،۳-دی هیدرو-۲-پیریدون ۳ (برای مثال ۳d)	۱۷۳
۲-۵-۶- اطلاعات طیفی ترکیبات ۳a-i	۱۷۴
۳-۵-۶- طیف های اسپکتروسکپی ترکیب ۳d	۱۷۹

منابع و مراجع

فهرست اشکال

صفحه	عنوان
	فصل دوم
۴۹	شكل ۱۵-۲ طیف ^1H NMR ترکیب ۱۰a
۴۹	شكل ۱۶-۲ طیف ^{13}C NMR ترکیب ۱۰a
۵۰	شكل ۱۷-۲ طیف IR ترکیب ۱۰a
۵۰	شكل ۱۸-۲ طیف Mass ترکیب ۱۰a
	فصل سوم
۸۷	شكل ۲۳-۳ طیف ^1H NMR ترکیب ۱۹g
۸۷	شكل ۲۴-۳ طیف ^{13}C NMR ترکیب ۱۹g
۸۸	شكل ۲۵-۳ طیف IR ترکیب ۱۹g
۸۸	شكل ۲۶-۳ طیف Mass ترکیب ۱۹g
۸۹	شكل ۲۷-۳ طیف ^1H NMR ترکیب ۲۱d
۸۹	شكل ۲۸-۳ طیف ^{13}C NMR ترکیب ۲۱d
۹۰	شكل ۲۹-۳ طیف IR ترکیب ۲۱d
۹۰	شكل ۳۰-۳ طیف Mass ترکیب ۲۱d
۹۶	شكل ۳۱-۳ طیف ^1H NMR ترکیب ۳۰e
۹۶	شكل ۳۲-۳ طیف ^{13}C NMR باز شده ترکیب ۳۰e
۹۷	شكل ۳۳-۳ طیف IR ترکیب ۳۰e

٩٧	شكل ٣٤-٣ طيف Mass تركيب ٣٠e
١٠٤	شكل ٣٥-٣ طيف ^1H NMR ٣٩g
١٠٤	شكل ٣٦-٣ طيف ^{13}C NMR ٣٩g
١٠٥	شكل ٣٧-٣ طيف IR تركيب ٣٩g
١٠٥	شكل ٣٨-٣ طيف Mass تركيب ٣٩g
فصل چهارم	
١٣٠	شكل ١٤-٤ طيف ^1H NMR تركيب ٥a
١٣٠	شكل ١٥-٤ طيف ^{13}C NMR تركيب ٥a
١٣١	شكل ١٦-٤ طيف IR تركيب ٥a
١٣١	شكل ١٧-٤ طيف Mass تركيب ٥a
١٣٢	شكل ١٨-٤ طيف ^1H NMR تركيب ٧b
١٣٢	شكل ١٩-٤ طيف ^{13}C NMR تركيب ٧b
١٣٣	شكل ٢٠-٤ طيف IR تركيب ٧b
١٣٣	شكل ٢١-٤ طيف Mass تركيب ٧b
١٤٠	شكل ٢٢-٤ طيف ^1H NMR تركيب ١٣c
١٤١	شكل ٢٣-٤ طيف ^1H NMR باز شده تركيب ١٣c
١٤١	شكل ٢٤-٤ طيف ^{13}C NMR تركيب ١٣c
١٤٢	شكل ٢٥-٤ طيف IR تركيب ١٣c
١٤٢	شكل ٢٦-٤ طيف Mass تركيب ١٣c

فصل پنجم

- ۱۶۱ شکل ۱۲-۵ طیف ^1H NMR ترکیب **۱۷a**
- ۱۶۱ شکل ۱۳-۵ طیف ^{13}C NMR ترکیب **۱۷a**
- ۱۶۲ شکل ۱۴-۵ طیف IR ترکیب **۱۷a**
- ۱۶۲ شکل ۱۵-۵ طیف Mass ترکیب **۱۷a**
- ۱۶۳ شکل ۱۶-۵ طیف ^1H NMR باز شده ترکیب **۱۹b**
- ۱۶۳ شکل ۱۷-۵ طیف ^{13}C NMR ترکیب **۱۹b**
- ۱۶۴ شکل ۱۸-۵ طیف IR ترکیب **۱۹b**
- ۱۶۴ شکل ۱۹-۵ طیف Mass ترکیب **۱۹b**

فصل ششم

- ۱۷۹ شکل ۷-۶ طیف ^1H NMR ترکیب **۳d**
- ۱۷۹ شکل ۸-۶ طیف ^1H NMR باز شده ترکیب **۳d**
- ۱۸۰ شکل ۹-۶ طیف ^1H NMR باز شده ترکیب **۳d**
- ۱۸۰ شکل ۱۰-۶ طیف ^{13}C NMR ترکیب **۳d**
- ۱۸۱ شکل ۱۱-۶ طیف IR ترکیب **۳d**
- ۱۸۱ شکل ۱۲-۶ طیف Mass ترکیب **۳d**

جدول اختصارات

MCRs	Multicomponent reactions
LDA	Lithium diisopropylamide
DMAD	Dimethyl acetylenedicarboxylate
NH ₄ OAc	Ammonium acetate
DMF	Dimethylformamide
DABCO	1,4-Diazabicyclo[2.2.2]octane
DBU	Diazabicycloundecene
r.t.	Room temperature

پیشگفتار:

امروزه طراحی واکنش‌های شیمیایی و سنتز ترکیبات جدید، مخصوصاً ترکیباتی که ارزش دارویی داشته باشند، یک ضرورت در جامعه علمی می‌باشد. در این میان، سنتز هتروسیکل‌های نیتروژن دار به دلیل وجود گستردگی در ترکیبات طبیعی، دارا بودن خواص بیولوژیکی و دارویی قابل توجه و کاربردهای فراوان به عنوان قارچ‌کش‌ها، حشره‌کش‌ها، مواد افزودنی و تعدیل کننده در صنایع آرایشی، پلاستیک‌ها، حلال‌ها و آنتی‌اکسیدان‌ها بعنوان موضوع اصلی بسیاری از تحقیقات می‌باشد.

رساله‌ای که پیش روی شماست شامل کارهای پژوهشی انجام شده در زمینه طراحی واکنش‌های چند جزئی جدید و سنتز مجموعه‌ای از هتروسیکل‌های نیتروژن دار مهم و جالب می‌باشد. جهت منظم سازی و ساده‌سازی مطالب از ارائه هر مقاله در یک فصل صرف نظر شده و با توجه به نوع محصولات، تمامی مطالب در شش فصل کلی تدوین شده است. بدلیل اینکه اسکلت اصلی و اساس کارهای حاضر بر مبنای تولید و به کارگیری حدواتسط‌های انامینی، کتن‌آمینال و نمک‌های ایزوکینولین می‌باشد، فصل نخست و آغازین رساله به معرفی، کاربردها و کارهایی که تا به حال در حیطه این ترکیبات گزارش شده اختصاص داده شده است و در فصول دو تا شش به ارائه روش‌های نوین و سنتز مولکول‌های جدید ضمن استفاده از این حدواتسط‌ها پرداخته شده است. جهت مرتب‌سازی و جلوگیری از تکرار مطالب در بخش تجربی، تمامی مواد و دستگاه‌های مورد استفاده در فصل اول، و روش‌های تهییه، اطلاعات طیفی و طیف‌های اسپکتروسکوپی هر فصل در انتهای همان فصل گردآوری شده است.